

DRUŠTVO MLADIH ISTRAŽIVAČA BOR

3. oktobra 71 19210 B O R

www.mibor.rs

kancelarija@mibor.rs

telefon: 030 444 241, 064 230 96 01

račun: 160 – 355773 - 48 Intesa banka AD Beograd RJ Zaječar

PIB 100629481

**Министарство заштите животне средине
Нови Београд, Омладинских бригада 1**

ПОДНОСИЛАЦ: ДРУШТВО МЛАДИХ ИСТРАЖИВАЧА БОР, са седиштем на адреси ул. 3. Октобар 71 у Бору

Предмет: Примедбе, мишљење и предлози на захтев за сагласност на Студију о процени утицаја на животну средину Допунског рударског пројекта надвишења флотацијског јаловишта „Ваља Фундата“.

Министарство заштите животне средине је 2.децембра 2021. године на свом сајту објавило захтев “Serbia Zijin Copper d.o.o.” Бор за давање сагласности на Студију о процени утицаја на животну средину Допунског рударског пројекта надвишења флотацијског јаловишта „Ваља Фундата“ у Мајданпеку.

У складу са чл. 20. Закона о процени утицаја на животну средину („Сл. гласник РС“ 135/04 и 36/09), и Правилника о поступку јавног увида, презентацији и јавној расправи о Студији о процени утицаја на животну средину («Сл. гласник РС» 69/05), у законском року

ПРЕДЛАЖЕМО:

Подносилац истиче да је Захтев непотпун и да не садржи све елементе предвиђене правилником који регулише његову садржину, те је исти неуредан, у смислу члана 59. Закона о општем управном поступку, на чију примену недвосмислено упућује члан 34а Закона о процени утицаја на животну средину, те је насловни орган био дужан да поступи у складу са чланом 16. и 9. Закона о процени утицаја на животну средину.

Подносилац истиче да је због **непотпуних и непрецизних података и раздвајања јединственог пројекта, изостављањем пројекта прераде руде и дела јаловишта, неопходно** да се поступак процене утицаја спроведе од самог почетка за **целокупан пројекат изградње погона за флотацију укључујући и флотацијску јаловину.**

ОБРАЗЛОЖЕЊЕ

У поглављу 5. Приказ алтернатива, 5.2. Производни процеси или технологија на страни 119. Израђивач пројекта констатује: “Носилац пројекта није разматрао алтернативе у погледу технологије одлагања флотацијске јаловине.” што је у обавези да учини по члану 17., став 1., тачка 4. Закона о процени утицаја на животну средину („Сл. гласник РС“ 135/04 и 36/09), и чл. 2., став 1., тачка 4. Правилника о садржини студије о процени утицаја на животну средину (СЛ. Гласник РС бр. 69/2005).

У свету се око 98% јаливина из процеса припреме и концентрације обојених метала третира на нов начин, претварају се у пасту и као такве одлажу. Постоје светски познате фирме које се баве пројектовањем, изградом опреме и инжињерингом постројења за за прављење пасте као и њеном одлагању: The PasteGroup, Klohn Crippen Berger, West Tech, Dorr-Oliver Eimco, Golder Asc. (Paste Tec), Outokumpu и др. Данас више од половине постројења у свету за одлагање јаловине из процеса прераде користи технологију згушњавања и одлагања у облику пасте. Овим начином одлагање јаловине постже се:

- максимални повраћај воде у процес,
- минимална запремина јаловине за депоновање,
- одлагањем се заусимају минималне површине,
- тотално запуњење помоћу пасте,
- минимални простор за инсталацију опреме,
- транспорт пасте пумпама,
- Заштита животне средине (смањење емисије прашине са површине одлагалишта, спречавање загађења површинских и подземних вода, и др.),
- смањење ризика од акцидената.

Детаљније се може наћи на сајту Удружења инжењера у рударству који су своје мишљење о поступцима одлагања јаловине у РТБ-у Бор дали још 4. новембра 2012. одине у чланку “Одлагање флотацијске јаловине у рудницима РТБ Групе.”

Технички факултет у Бору је покренуо поступак за валидацију и верификацију техничког решења “Развој технологије за прераду флотацијске јаловине применом комбинованог пирометалуршког и хидрометалуршког поступка у циљу добијања бакра и заштите животне средине” чији су ауотри професори Техничког факултета у Бору и научни сарадници ИТНМС Београд.

Објављени су бројни научни и стручни радови о рециклажи флотацијске јаловине и заштити животне средине у часописима у земљи:

- Г. Богдановић, М. Трумић, М. Трумић, Д. Антић: Управљање отпадом из рударства - настанак и могоћност прераде, Рециклажа и одрживи развој 4 (2011) 37-43, UDK: 628.4:005:622(497.11) ; 502.174:622(497.11),

- Р. Станојловић З. Штирбановић, Ј. Соколвић: Нови технолошки поступак за одрживу прераду рударског техногеног отпада, Институт за рударство и металургију Бор, Комитет за подземну експлоатацију минералних сировина, YU ISSN: 1451-0162, UDK: 622.7:666.952:658.567(045)=861,

- Р. Станојловић, З. Штирбановић, Ј. Соколовић. Т. Марјановић: Економски исплатив, технолошки могућ и еколошки оправдан процес заједничке прераде рударских техногених отпада топионичке шљаке и старе флотацијске јаловине РТБ-а Бор, Рециклажа и одрживи развој, UDK 628.477.7.043:622.271.4(497.11) Научни рад.

Ово је само мали број радова објављених у нашој земљи на тему поступања са флотацијском јаловином у циљу заштите животне средине.

ЗАКЉУЧАК

Обавезно је разматрање алтернатива и доношење одлуке о другачијем поступању са флотацијском јаловином у Мјаданпеку из разлога заштите животне средине. Предложени начин одлагања је неодговарајући из следићих разлога:

- Заузима се велика површина новог простора,
- Подижу се бране изнад коте терена за 50 - 60 метара,
- Нове бране ће прашином угрозити животну средину,
- Јаловиште са шири на кречњачки терен а догађали су се акциденти на њему због продирања јаловине кроз кречњаке,
- Повећава се опасност од загађења реке Пек,
- Расте опасност од акцидената,
- Постоји реална опасност да дође до угрожавања Националног парка "Ђердап" и геолошког парка који је под међународном заштитом.
- Крше се међународне Дунавска и Карпатска конвенција.

Студија није урађена у складу са чл.17., став 1., тачка 4. Закона о процени утицаја на животну средину („Сл. гласник РС“ 135/04 и 36/09), и чл. 2., став 1., тачка 4. Правилника о садржини студије о процени утицаја на животну средину (СЛ. Гласник РС бр. 69/2005) што аутори констатују у поглављу 5. Приказ алтернатива, 5.2. Производни процеси или технологија на страни 119. Израђивач пројекта констатује: “Носилац пројекта није разматрао алтернативе у погледу технологије одлагања флотацијске јаловине.” те исту треба вратити подносиоцу захтева.

Прилози:

1. Г. Богдановић, М. Трумић, М. Трумић, Д. Антић: Управљање отпадом из рударства - настанак и могућност прераде, Рециклажа и одрживи развој 4 (2011) 37-43, UDK: 628.4:005:622(497.11) ; 502.174:622(497.11),
2. Р. Станојловић З. Штирбановић, Ј. Соколвић: Нови технолошки поступак за одрживу прераду рударског техногеног отпада, Институт за рударство и металургију Бор, Комитет за подземну експлоатацију минералних сировина, YU ISSN: 1451-0162, UDK: 622.7:666.952:658.567(045)=861,
- 3.Р. Станојловић, З. Штирбановић, Ј. Соколовић. Т. Марјановић: Економски исплатив, технолошки могућ и еколошки оправдан процес заједничке прераде рударских техногених отпада топионичке шљаке и старе флотацијске јаловине РТБ-а Бор, Рециклажа и одрживи развој, UDK 628.477.7.043:622.271.4(497.11) Научни рад
4. Н. Штрбац, И. Михајловић, А. Митовски, М.Сокић, Д. Живковић, Б. Марковић: Развој технологије за прераду флотацијске јаловине применом комбинованог пирометалуршког и хидрометалуршког поступка у циљу добијања бакра и заштите животне средине

ДРУШТВО
МЛАДИХ ИСТРАЖИВАЧА БОР

Драган Ранђеловић